

ZWAA01

De bloeiende boomgaard

Sprookjes Album De Bloeiende Boomgaard. Uitgave Zwaardemaker & Co Jamfabriek Maarssen. (rond 1930 ?)

32 genummerde pagina's met doorzichtige tussenbladen en 50 afweekplaatjes om in de tekst te plakken.

Kenmerken

Gekartonneerd inplakalbum van 27 x 20 cm. Op de achterkant staat een luchtfoto van de fabriek in een afgeplatte cirkel. Tussen de bladen met plaatjes zijn kleinere tussenvellen opgenomen om het aan elkaar plakken van de afweekplaatjes te voorkomen. In de eerste oplage ontbreken die nog.

Het boekwerk begint met een voorwoord op de eerste pagina waarin de producten van het bedrijf (limonade, jams en vruchtensap) aangeprezen worden. Op de tweede pagina volgt een uitvoerige instructie hoe de afweekplaatjes in het album aangebracht moeten worden.

De sprookjes beginnen op pagina 3.

De plaatjes en de afbeelding op de omslag zijn van de bekende illustrator Jacob Jansma (o.a. Ten Have); zijn signatuur is duidelijk te zien in de rechter bovenhoek van de afbeelding op de voorkant van het album.

“Decalcomanie”

Decalcomanie platen werden in 1875 al in de boekhandel aangeboden, en werden daarvoor al sinds circa 1860 gebruikt voor het verfraaien van aardewerk, houten voorwerpen etc. Eind twintiger jaren waren “decalco-”, “transfer-” of “overdrukplaatjes” voor kinderen korte tijd populair, maar ze zijn vooral populair geweest als “kauwgumplaatjes” in de zestiger jaren. Zwaardemaker en Co, voorheen een vruchtensapfabriek en wijnhandel aan de Weesperzijde in Amsterdam, in de twintiger jaren verhuisd naar een nieuw groter complex in de kale vlakke bij Maarssen, verstrekte de plaatjes vermoedelijk eind twintiger jaren bij de “Boomgaard jam”, waar de titel van het album naar verwijst. De 50 kleurenplaatjes zijn ongeveer 75 x 44 mm, dat is uitzonderlijk groot voor dergelijke plaatjes voor kinderen. Zoals we nog weten van de recentere albums van Bolletje beschuit uit de vijftiger jaren, zijn de afweekplaatjes geen succes. Ze zijn moeilijk hanteerbaar, ze hechten slecht op het papier en ze beschadigen snel. Dit is waarschijnlijk de reden dat dit album uiterst zeldzaam is en de plaatjes praktisch onvindbaar.

Inhoud

Het album is geschreven in de speling van vóór Marchant (1934, echter alleen verplicht voor onderwijs en bestuur). Het album bevat vijf bestaande sprookjes: “De Wolf en de zeven Geitjes”, “Duimelot”, “Jan Zonneschijn”, “Hoe ze met hun zessen door de wereld kwamen” en “Tafeltje-dek-je”. De verteller is onbekend. Hieronder is een ongebruikt plaatje afgebeeld.

Op de volgende pagina is een compleet blad opgenomen.

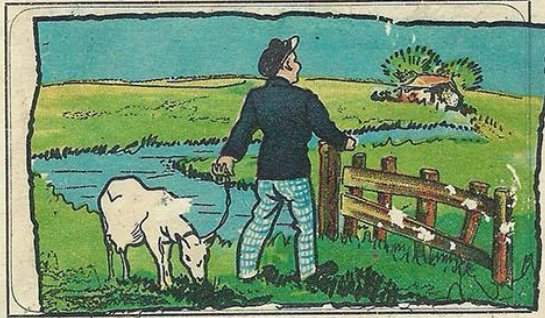
De omslachtige instructie voor het aanbrengen van de plaatjes in het album leidt onvermijdelijk tot beschadiging van de plaatjes.

Op de achterkant van de plaatjes (van een latere druk?) is een veel eenvoudiger gebruiksaanwijzing opgenomen.

„Dat leelijke jokken zal ik je eens afleeren", riep toen de kleermaker, wien het toen zeer speet, dat hij zijn jongens daaromhad weggejaagd. Vlug nam hij zijn groote schaar en knipte de geit den baard af en maakte haar kop heelemaal kaal. Bovendien kreeg ze een flink pak slaag met den ellestok, zoodat ze mèkkend van pijn de deur uitliep, het grasveld in en niet meer durfde terug te komen. De kleermaker zat nu alléén en dacht maar altijd hoe zijn zoons het toch wel zouden maken.

De oudste zoon had het meubelvak geleerd en zijn baas was zoo best over hem tevreden, dat hij hem bij zijn vertrek een wondertafeltje cadeau gaf. Als je zei: „Tafeltje

dek je!", dan stonden er alle heerlijke eetwaren op en kon je maar eten, tot je genoeg had. Met zijn tafeltje beladen ging hij den verren tocht naar zijn vader's huis maken en moest daar twee dagen voor loopen. Des nachts bleef hij in een herberg onderweg en toen men hem daar vroeg, wat hij daar toch bij zich had, zeide hij tegen den herbergier: „Hou je eten nu zelf maar, want op dit tafeltje kan ik het zelf laten komen zoo dikwijls ik wil; maar niemand wilde het gelooven van de gasten. Maar toen hij daarop zei: „Tafeltje dek je!" en daarop eten in overvloed kwam te staan, dacht de herbergier: „Zooiets was mooi voor mij!" En des nachts ruilde hij stilletjes het tafeltje om met

een ander, dat er op het oog precies zoo uitzag, zoodat de jongen den volgenden morgen het niet eens bemerkte en met zijn omgeruild tafeltje blijde de deur uitging.

Toen hij eindelijk thuis kwam, zeide hij tegen zijn vader: „Nu behoeven we geen honger meer te lijden, want ik heb hier een tafeltje, dat steeds voor eten kan zorgen als ik het wil. Maar hoe hij ook riep: „Tafeltje dek je!" er kwam geen eten op en begreep de jongen eindelijk, dat het in de herberg omgeruild en gestolen moest zijn. Diep bedroefd ging hij toen bij zijn vader aan het werk, om te helpen zorgen, dat hun tafel voor hen kon gedekt worden.

De tweede zoon was bij een molenaar terechtgekomen en toen hij zijn baas ver-